

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Septimum Incitamentum, finis ob quem à Deo institutum Missæ
Saccrificium. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

realis : etiam si ea in solis vestibus & gestibus corporis ac verbis sita esset, uti fit in comœdiis & Tragediis ac spilis, maximam sanè à nobis exigeret reuerentiam, deuotionem ac feruorè. Nam si quando reminiscimur alicuius summi nostri amici & benefactoris mortui, vel absentis, si is præter beneficia eximia nobis præstita, amore exuiscerato nos persecutus est, nobis sæpè perspecto, præterea si is fuit vir valdè sanctus & Deo carissimus; non possumus sine magnâ teneritudine cordis, & quodam pietatis sensu etiam in corpus redundante, eius recordari; multò magis id sentire debemus, dum sacrificium hoc offerimus in memoriam Christi, ut ipse à nobis offerri voluit. *Hoc facite in meam commemorationem.* Luc. 22. 19. 1. Cor. 11. 24. 25. qui nobis plura beneficia contulit, quàm vnquam vllus mortalium contulerit, aut omnes homines in vnum solum conferre possint.

Deinde cum hæc representatio non qualiumcunque beneficiorum Christi, sit representatio, sed fontis eorum, scilicet Christi passionis, iuxta illud Apostoli 1. Cor. 11. 26. *Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat;* tantò maiori reuerentiâ, deuotione, feruore, ac omnimodo sensu pietatis est perficienda à nobis hæc caelestis comœdia, ab ipsis etiam Angelis summo cum honore assistentibus aspectari solita. Si quis enim imperatoris filij in bello antiquo funesto mortem obitam repræsenteret, spectante ipso imperatore, quàm decorè, quàm patheticè, quàm reuerenter se gereret in eâ. Cum ergo sciamus adesse Deum ipsum, immò ipsum Filium Dei post suam resurrectionem, huic suæ representationi, & vnâ nobiscum in suâ persona presentem in altaris theatro (et si inuisibiliter sub speciebus panis & vini, quasi sub velaminibus quibusdam, & veluti personatum:) spectante quoque curia caelesti; quomoddò audebimus committere aliquid, non dico grauem, sed minimum in verbo & gestu, & incessu, & totius corporis situ ac motu lapsum indecorum; credentes eâ fide quâ credimus, Deum esse Trinum & vnum, spectare nos & nostra omnia interna & externa, dum sumus ad sacrum altare? Ponderemus hæc amore Dei, & nostri quoque; & quod non faceremus spectante Imperatore & curia eius, non committamus spectante Rege Regum & Domino Dominantium, Imperatore cæli & terræ, Iudice iustissimo, qui omnes nostros defectus in hoc sacrificio ad eius cultum & gloriam instituto seuerè iudicabit ac exprobrabit nobis: non debuisse id à nobis ad se honorandum suscipi, quod susceptum, peccatis nostris adiunctis, vertimus potiùs in despectum & vilipensionem illius. Non est paruus defectus quiuis, qui tempore sacrificij committitur, uti suo loco ostendam vberius. Nunc vnum commemorabo exemplum, quod refert Cælius l. 9.

mirac. c. 30. de Monacho Cisterciensi, qui dum Missam celebrabat deuotè, eleuabatur à terrâ, sed cum festinanter & sine deuotione celebraret, vel à strepitu eam audientium impeditetur, non eleuabatur. Si sibi carum (tales enim factores Deus, nec solet, nec vnquam legitur præstitisse nisi sibi valdè & singulariter caris) hæc subtractione soliti fauoris valdè rari, & valdè miraculosi, puniebat Deus, ob solam festinationem in Missa, quantò maiore pœna afficeret, nos non ita sibi caros, ob grauiores, etsi veniales defectus? Cauemus ergo ne eos admittamus, & oculos Diuinarum personarum ac Christi Humanitatis, & sanctorum Angelorum sacro altari assistentium, & cuncta nostra considerantium, offendamus.

CAPVT SEPTIMUM.

Septimum Incitamentum

Est, Finis ob quem à Deo est institutum sacrificium Missæ. Sunt autem tres fines præcipui, declarati à Concilio Tridentino contra hæreticos sess. 22. Can. 3. *Si quis dixerit Missæ sacrificium, tantum esse laudis & gratiarum aduentis, (ut heretici de sua cenâ dicunt) aut nûdam commemorationem sacrificij in cruce peracti; non autem propitiatorium, vel soli pro odesse fumentis: neque pro viuis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactoribus, & aliis necessitatibus offerri debere, anathema sit.* 274

Offertur ergo Primò in gratiarum actionem Deo, pro beneficiis acceptis: deoquæ Gracè vocatur Eucharisticum. Offertur & in laudem & cultum Dei, ex gratitudine & nostri subiectione manantem: gratias agendo Deo, eumque laudando & colendo pro beneficiis acceptis, tanquam à nostro supremo Domino. Ecclesia, inquit S. Augustinus l. 1. cont. aduers. leg. & Prophet. c. 20. *per successiones Apostolorum immolat in Corpore Christi sacrificium laudis.* Hoc autem fit, illud offerendo Deo, tum pro viuis, tum pro cælitibus. 275

Nam primò pro beneficiis in eos collatis, sacrificia offerimus Deo. Secundò, ut in iis, commemorando sanctos, eos honoremus. Tertiò, ut inuocemus eos, quò orent pro nobis, nosque iuuent vi meritorum Christi.

De primò, scribit S. Augustinus libr. 8. ciu. c. 27. reddens causam, cur apud memorias sanctorum, dicantur sacra. *Vt, inquit, eâ celebritate & Deo vero, de illorum victoriis gratias agamus, & nos ad imitationem talium coronarum atque palmarum, eodem inuocato in auxilium, ex eorum memoria renouatione adhortemur.*

De secundò, scribit S. Chryostomus h. 21. in Acta: *Licet martyres sint, etiam pro martyribus magnus honor, nominari Domino presente, dum mors illa perscitur, & horrendum sacrificium & ineffabilia sacramenta. Hinc in Missa dicimus: Suscipe Sancte Trini-*

Trinitas hanc oblationem, quem tibi offerimus, ob memoriam Passionis, Resurrectionis & Ascensionis Iesu Christi Domini nostri, & in honore B. Mariae semper Virginis, & B. Iohannis Baptista & SS. Apostolorum Petri & Pauli & istorum & omnium sanctorum: ut illa proficiat ad honorem, nobis autem ad salutem, & illi pro nobis intercedere dignentur in caelis, quorum memoriam agimus in terris. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen. Hinc fit, & ratione retoblatae sanctos de nullâ re creatâ post Deum, magis letari, quàm de sacrificio Missae: praesertim Beatissimam Virginem Mariam, quae videt in Corpore Filij sui in Missa oblatore, carnem suam, quippe ex eius sanguine Corpus illud virtute Spiritus S. conflatum: ut semel ipsamet ostendit S. P. N. Ignatio, ostendens illi in Eucharistiâ esse suam carnem.

De tertio, causam dat S. Augustinus tr. 84. in Ioan. Ideo ad ipsam mensam, non sic eos (martyres) commemoramus, quem admodum alios, qui in pace requiescunt. ut etiam pro eis oremus, sed magis ut orent ipsi pro nobis. Et S. Cyrillus catech. mystagog. 5. Cum hoc sacrificium offerimus, postea facimus mentionem etiam eorum, qui ante nos obdormierunt: primum Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, ut Deus orationibus illorum & deprecationibus suscipiat preces nostras. Hinc in Missa post commemorationem sanctorum, dicimus: *Et ipsi pro nobis intercedere dignentur in caelis, quorum memoriam agimus in terris.*

Secundus sacrificij Missa. Finis est, ut illud offerendo, satisfaciamus Deo pro peccatis nostris. In nostro sacrificio, inquit S. Ambrosius l. 1. Offic. c. 48. Christus ipse se offert quasi homo, quasi recipiens passionem, velut Sacerdos noster, ut nostra peccata dimittat. Sacerdos autem Missam offerens, Christum offert in satisfactionem pro peccatis mundi. Sacerdos, inquit B. Laurentius Iulianus ser. de creta Domini. Mediatoris gerit officium, propterea delinquentium omnium debet esse precator. Hoc est, fuitque semper Officium proprium sacerdotum. Omnis Pontifex, ait Apostolus Hebr. 5. 1. ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in is que sunt ad Deum, ut offerat dona & sacrificia pro peccatis. Ideo & Christus Dominus instituens & offerens primum hoc sacrificium dixit: *Hic est sanguis, qui pro vobis effundetur in remissionem peccatorum.* Merito ergo Concilium Tridentinum sess. 21. c. 2. ait: *Sacrificium istud, verè propitiatorium est, per ipsum, fieri, ut si cum vero corde & rectâ fide, cum metu & reuerentiâ, contriti ac penitentes, ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno.* Huius quippe oblatione placatus Dominus, gratiam & donum penitentiae concedens, crimina & peccata etiam ingentia, dimittit. Ut ergo etiam ex opere operantis hoc assequantur omnes, Sacerdotum est, feruentissimè & deuotissimè orare, & sacrificia offerre. Sacerdos enim, ut ait S. Chryostomus l. 6. de sacerdotio, pro vniuerso orbe terrarum Legatus inter-

cedit, deprecatorq; est apud Deum, ut hominum omnium non viuentium modo, sed etiam defunctorum peccatis propitius fiat. Hoc autem potissimum sacrificio Missa obtineatur. Non temerè hæc ab Apostolis sancta fuerunt, inquit idem S. Chryostomus h. 69. ad pop. ut in tremendis mysterijs, defunctorum agatur commemoratio: Sciant enim illis inde multum contingere lucrum, multam vtilitatem. Sic & S. Cyrillus Hierosolymitanus catech. myst. 5. Cum hoc sacrificium offerimus, pro defunctis sanctis Patribus & Episcopis, deinde pro omnibus oramus, qui inter nos vitâ sancti sunt, maximum esse credentes animarum inuamen, pro quibus offertur obsecratio sancti illius & tremendi, quod in Altari positum est sacrificij. Et S. Augustinus ser. 32. de verbis Apostoli. Hoc à Patribus traditum vniuersa obseruat Ecclesia, ut pro eis qui in Corporis & sanguinis Christi communione defuncti sunt, cum ad ipsum sacrificium loco suo commemorantur, oretur, ac pro illis quoque id offerri commemoretur. Cum autem tam multi iusti moriantur, & viuentes tam multa crimina committant, Deus bone, quantus feruor & deuotio est necessaria, ut hoc sancto sacrificio aboleantur tam multa & tam grauius peccata, & ut ab iis liberentur mali, & à nouis praerentur & boni & mali praerentur, cum difficilè liberentur ex purgatorio animæ iustorum, & pro tot millionibus placandus sit Deus.

Apparuit quidam è Societate nostrâ P. Iulio Mancinello, quod sic descripsit propria manu ipsemet lib. 1. pag. 216. suorum luminum: *Importunabat, inquit, eum (sacrum dicentem) ut pro se oraret, immò conquirebatur, quod raro hoc faceret in speciali. Et verum erat: quoniam existimabat propter probitatem vitæ eius, statim euolasse in calum. Obierat enim Pater ille ante 5. vel 6. annos. Ex quo intellexit, non ita facile animas nostras, transferri in calum, sed exactâ purgatione indigere: praesertim cum ferè certò crederet, Patrem illum, nunquam incidisse in peccatum mortale, post ingressum in Religionem, & antea rarissimè & casualiter: quoniam ferè semper sibi erat confessus. Sed in Religione habuit aliquos defectus: putâ, turbationis, feueritatis, & renacitatis proprii iudicij, & inanis glorie in hoc, ut haberetur Operarius alicuius existimationis & pretij, cum tristitiâ & pusillanimitate sustinens huius rei contrariam opinionem.* Hæc P. Mancinellus.

Ponderate nunc, quàm multa sacrificia & coronæ fuerint dictæ pro illo, & ab ipsemet viuentem pro se, tamen per 5. vel 6. annos liberari non potuit: Sed terribilis est illud, quod refert P. Raderus ex Græcis Opusculo de Stylitis c. 4. n. 11. pag. 197. & seqq.

Tertius Finis huius sacrificij est, impetratio variorum rerum quibus indigemus pro nobis & pro aliis, tam viuis quàm defunctis. Sacerdos enim, inquit S. Chryostomus h. 6. in 1. Tim. 2. quasi communis quidam pater est. Dignum igitur est, ut omnium curam agat, omnibusq; provideat, sicut & Deus, cuius fungitur vice. Et h. 5. in c. 6. Ilaic: *Medius stat Sacer-*

dos inter Deum & naturam humanam illinc venientia beneficia ad nos deferens, & nostras petitiones illuc perferens. Hinc dicitur Sap. 18. 24. In veste poderis (scilicet talari summi sacerdotis) quam habebat, totus erat orbis terrarum: (scilicet adumbratus.) Quod quomodo fuerit, explicant Philo l. 3. de vita Moysis, & Iosephus l. 3. antiq. c. 3. vel 11. & S. Hieronymus ep. 128. ad Fabiolam fusissimè, vbi addit ante finem: Inustum, inquit, erat, ut Pontifex Dei, creaturarum omnium typum, portam in vestibus suis, indicaret, cuncta indigere misericordia Dei: & cum sacrificaret ei, expiaretur vniuersalis conditio: ut non pro liberis ac parentibus & propinquis, sed pro cuncta creaturâ, & voce & habitu precaretur. Quod si id incumbere veteris legis sacerdotibus, multo magis in nouâ lege, in quâ & maior debet esse charitas, & sacrificium est efficacius.

Sed cum sint infinitæ penè necessitates omnium & personales & communes, (infra commemorandæ num. 208.) & innumera obstacula peccatorum impediunt, ne exaudiamur à Deo, magno conatu opus est, ea ut perumpamus, & nos aliosque iuuemus, etiam ex nostrâ parte, & ex opere operantis per hoc sacrificium, etiam pro hac re institutum à Christo. Postquam confessum est illud spirituale sacrificium, inquit S. Chryostomus h. 18. & 22. in Acta: & ille cultus inuentus, super ipsa propitiationis hostiâ, obsecramus Deum, pro communi Ecclesiarum pace, pro tranquillitate militum, pro Regibus, pro militibus, pro sociis, pro egrotis, & in summa, pro omnibus qui egent auxilio. Vbi etiam ait offerri sacrificium pro fructibus terræ. Et S. Augustinus lib. 22. de ciuit. c. 8. ait, oblatum sacrificium Eucharistiæ ad purgandam domum à demonum vexatione. Et S. Gregorius hom. 37. in Euang. & Beda l. 4. hist. Angl. c. 22. scribunt, dum sacrificium Missæ offerretur pro quodam captiuo in aliâ regione posito, & ignorante quid pro se fieret, eius vincula diuinitus solui solita, ipsa hora sacrificij. Diuersi erant hi de quibus sancti scripserunt, & diuersis temporibus ac locis id contigit.

279.

Potè, etsi nil aliud à Sacerdote exigeret magnam vitæ integritatem, solum munus exorandi Deum pro aliis, id exposcit. Sacerdotes, inquit S. Ambrosius in e. 3. Timoth. die ac nocte pro plebe sibi commissa oportet orare: mundiores ergo esse debent ceteris, quia Actores Dei sunt. Quod si priuata preces talem puritatem exigunt, multo magis publicæ, præsertim quæ Deo offeruntur in ipso sacrificio Missæ pro viuis & defunctis, qui eò magis quàm aliis precibus iuantur.

Ideo benè exprobrat S. Chryostomus h. 6. in 2. Timoth. Manus non sint impleri immunditiâ, sed eas primùm abluens ita demum offers, & certè cum ille sordes crimine careant, solâ immunditiâ animi culpa est. Non itaque inspiciamus quàm mundis manibus hostias precèsq; offeramus, sed id potius curemus, ut quæ offerimus munda sint, semper aliquin ridiculam rem

facimus. Si ridicula res est, certè non iuuabit alios, ita, ut iuuare possit, si etiam ex opere operantis sacerdotis, sacrificium illud cum debito statu sacerdotis probi & mundi Domino Deo offerretur. Ideo idem S. Chryostomus l. 6. de Sacerd. scripsit: Eum, qui pro vniuerso orbe terrarum, qui pro ciuitate totâ, quid dico ciuitate: immò verò pro vniuerso orbe terrarum Legatus intercedit, deprecatorq; est apud Deum, ut hominum omnium, non modò viuentium, sed etiam mortuorum peccatis propitius fiat, qualem quæso esse oportet? Equidem neque Moysi neque Eliæ fiduciam, fore vniquam satis putauerim ad supplicationem huiusmodi, peragendam: quandoquidem quasi mundus illi vniuersus contreditus, atque ad eò omnium sit Pater, sic ad Deum ipse accedit deprecans: quicquid vbiq; bellorum est, exinguit, turbas facit, atque in horum locum pacem ac felicitatem vniuersi succedere: denique celerem malorum vniuersi imminentium, quâ priuatim, quâ publicè defunctionem postulans. Porro illum ipsum oportet, tantò omnibus in rebus iis præstare, pro quibus intercedit, quanto par est, ut subditos Præfectus excellat. Mirum est à S. Chryostomo maius quid exigi in sacerdotibus nostris, quàm fuerit in Moysè & Eliâ ad eò caris Deo, & tam potentibus in impetrandis beneficiis diuinis. Vnde mirum non est, eum diu restitisse Basilio cuidam Episcopo (non illi Magno, Cæsareæ Cappadocia Archiepiscopo, sed alteri iuniori, ut ostendit Baronius Anno Christi 382.) à quo vrgebatur ut sacris initiaretur. Hinc l. 6. de sacerdotio sic eum alloquitur: Nec dum horrescis, quod ad tale ministerium me nitentibus inducererendumq; sordidis vestibus, sacerdotum inferere dignitatis, cum talem Christus à conuientium congregatione separauerit? splendore etiam vita totum illuminantis orbem fulgere debet animus Sacerdotis. Alioqui si malus fuerit, quid impetrabit? si fuerit tepidus, etsi non malus, parum obtinebit. Talem esse oportet Domini Sacerdotem, inquit S. Augustinus serm. 2. in Plal. 36. Ut quod populus per se apud Dominum non valet, ipse pro populo mereatur, quod populus impetrare; quia scriptum est: Si peccauerit populus, orabit pro eo Sacerdos: si autem Sacerdos peccauerit, quis orabit pro eo? Deinde, ut ait S. Gregorius l. 1. Registr. ep. 24. Quâ fiduciâ pro peccatis alienis ad Deum intercessor veniet, apud quem de propriis securus non est? Hinc etiam Ethnici magnam vitæ probitatem & puritatem exigebant à sacerdotibus suis, ut in eâ exigendâ excellerent, quædam asserendo veritati Catholica non conformia. Ita Porphyrius l. 2. de abstinent. Viro bono prodesse ait, cum Deo semper colloqui, precibus, votis donariis, sacrificiis, & omni cultu: viro autem improbo frustra adhiberi multam circa Deum diligentiam. Vir enim bonus nouit quid sit aut non sit sacrificandum: & à quibus primitiæ sint persolueda. Improbus verò, è proprio sensu & animi arbitrio Deos colens magis impiè agit quàm religiosè. Quocirca Plato non putat oportere Philosophum improborum ritibus interesse, quia neque id Diis gratum neque hominibus utile.

280.

pile. Potest hoc dictum de Ethnicorum sacrificiis intelligi, sed de sacrificio Eucharistiae nequaquam, quia etiam improbi Sacerdotis sacrificio iniretelle, Deo placet, & hominibus vtile est, quia Ecclesiae nomine Deo acceptae sacrificat.

Quorundam verò Ethnicorum tanta erat, et si fallax, persuasio de puritate & probitate sacerdotum suorum, vt non putauerint illos esse improbos.

Hinc Hierocles explicando versus primum Pythagorae scripsit: Mens ex diuino spiritu ducta, & sufficienter firmata, adiungitur Deo. Simile enim ad eius simile accedere necesse est. Quamobrem solus Sacerdos sapiens appellatur. Solus enim est Dei amator. Solus Deo preces effundere nouit. Solus Deum honorare scit, qui dignitatem non confundit, quique in primis hostiam seipsum producens, propriam animam, quasi quoddam simulacrum edificat. Templum quoque constituit, cum eius mentem & intellectum ita parat, vt diuinam lucem facile recipere possit. Nam quid ex rebus materialibus quae in medio sunt, asserere poteris, quod acceptum aut Deo proprium simulacrum, aut donum gratum esse queat, quod rationali & puro animo accipere necesse est? vt scilicet sit, donum Deo gratum. Vt enim ipsi iidem viri dicunt, non nisi mandatis animi, locum aptum & proprium in terris Deus non habet. Cui sententia Pythius Apollo concordat, dicens: Pius hominibus gaudeo tantum, quantum celo.

Non mirum est sacrificium Eucharistiae ad hos fines institutum esse; siquidem & antiqua, quae erant figura huius, etsi modo longè diuerso & imperfecto, ad hos quodque fines à Deo instituta erant, vt patet ex scriptura in libro Leuitici à cap. 1. ad 8. Vide Riberam libr. 4. de templo cap. 1. & seqq. & S. Thomam 1. 2. q. 102. & Cornelium, in Leuiticum, & Lotinum ac Boreferiam.

Natus, vt ait S. Thomas 2. q. 102. a. 3. ad 8. in veteri lege, Triplex erat sacrificiorum genus: quoddam erat, quod totum comburebatur: & hoc dicebatur Holocaustum, quasi totum incensum: huiusmodi enim sacrificium offerebatur Deo specialiter ad reuerentiam maiestatis ipsius, & amorem bonitatis eius, & conueniebat perfectionis status in implatione consiliorum, & ideo totum comburetur (pelle tamen animalis relicta Sacerdoti Leuit. 7. 3.) vt sicut totum animal resolutum in vaporem, sursum ascendebat, ita etiam significaretur totum hominem, & omnia quae ipsius sunt, Dei dominio esse subiecta, & ei esse offerenda.

Aliud autem erat sacrificium pro peccato, quod offerebatur Deo ex necessitate remissionis peccati, & conueniebat status penitentium in satisfactionem peccatorum: quod dividebatur in duas partes. Nam vna pars eius comburebatur: altera verò cedebat in usum sacerdotum, ad significandum quoddam expiatio peccatorum, fit à Deo per ministerium Sacerdotum: nisi quando offerebatur sacrificium pro peccato populi, vel specialiter pro peccato sacerdotis, tunc enim totum comburebatur:

non enim debebant, in usum sacerdotum venire ea, quae pro peccato eorum offerebantur, vt nihil peccati in eis remaneret: & quia hoc non esset satisfactio pro peccato: Si enim cederet in usum eorum, pro quorum peccatis offerebatur, idem esse videretur, ac si non offerretur.

Tertium verò sacrificium vocabatur Hostia pacifica, quae offerebatur Deo, vel pro gratiarum actione, vel pro salute, & prosperitate offerentium ex debito beneficij vel accepti, vel accipiendi. Et conuenit status proficientium, in implatione mandatorum. Et ista dividebantur in tres partes: Nam vna pars incendebatur ad honorem Deitatis, pars cedebat in usum sacerdotum: tertia verò pars in usum offerentium, ad significandum, quoddam salus hominis procedit à Deo, dirigentibus ministris Dei & cooperantibus ipsis hominibus qui saluantur.

CAPVT OCTAVVM.

Octauum Incitamentum est

Valor huius sacrificij admirandus, & efficaciac, quae ex eo oritur, ad fructus ingentes per illud deriuandos.

Duo sunt in Missa: Primò, sacrificij essentia. Secundò, est communio sacerdotis, requisita tanquam pars integrans ad complementum sacrificij. Vtrumque exigit magnam reuerentiam & deuotionem in sacerdote tum quia tractat rem tam praestanti valore & efficaciac praeditam, tum vt magis per illam proficit sibi & aliis, tam viuus quam defunctis. Habet autem sacrificium hoc triplicem vim operandi. Primò, vnam independentem à probitate & deuotione sacerdotis, eamque duobus modis. Primò ex opere operato, vt docent communiter Doctores cum S. Thoma 3. p. q. 82. a. 1. & 6. & q. 79. a. 5. Cui veritati Suarez ait, se nullum Catholicum contradicentem inuenire, etsi id tribuat Scoto & Caietano Petrus de Soto, sed immeritò.

Hoc ita intelligendum est: Primò, non quod ex opere operato concurrat ad omnes effectus gratiae à Christi redemptione prouenientes, aut quod sit equale quoad efficaciam, sacrificio crucis, cum per illud non fiat redemptio humani generis, sed solum applicatio redemptionis peractae per sacrificium crucis. Nam, vt ait Concilium Tridentinum sess. 22. c. 2. Oblationis crucis fructus per hanc (scilicet incrementam) vberrimè percipiuntur. Secundò, non physicè sacrificium hoc operatur, sed per modum causae moralis, & infallibilis impetrationis seu potius solutionis immediatè ex dignitate & efficaciac ac thesauro meritum & satisfactionum Christi, inquit Tanner disp. 5. q. 9. n. 83. vt bene ait Coninck, q. 83. a. 1. dub. 7. n. 110. huic operi externo annexo, & pacto inter Christum & Patrem inito, circa operationem nostrae salutis; ideoque eius effectus confertur à Deo ex iustitiâ, ratione

meriti